

AKADEEMIA JUUBELIAASTAL



Aastal 2018 vaatab akadeemia ajas tagasi asutamisest möödunud 80 aastale ja meenutab oma loomise aastapäevi:

28. jaanuar 1938	riigihoidja Konstantin Päts pani maksma ja kuulutas dekreedina välja "Eesti Teaduste Akadeemia seaduse".
13. aprill 1938	Riigihoidja Konstantin Päts nimetas esimesed Eesti Teaduste Akadeemia 12 liiget ja nimetas akadeemia presidendiks Karl Schlossmanni.
20. aprill 1938	toimus Tartu Ülikooli nõukogu saalis Eesti Teaduste Akadeemia täiskogu esimene istung.
22. oktoober 1938	avati Tallinnas Kaubandus- ja Tööstuskoja saalis Eesti Teaduste Akadeemia.

JUUBELIAASTAL KAVANDATUD TEGEVUSED:

05.01.2018

Konverents XXI SAJANDI SUURIMAD VÄLJAKUTSED. NOORTEADLASED
EESTIS JA VÄLISMAAL

Akadeemia saalis

30. jaanuaril 2018

Juhatuses istung

Akadeemias

31. jaanuaril 2018

Juubeliaktus **AKADEEMIA JA ÜHISKOND**

Riigikogu konverentsisaalis

Kava: Tervitused

Erki Tammiksaar „Kaasaegse teaduse süünd Eestis”

Karl Pajusalu „Eestlus ja Akadeemia”

Tarmo Soomere „Akadeemia panustamas õmblusteta ühiskonda”

Pidulik vastuvõtt

Akadeemia saalis

6. märtsil 2018

Juhatuses istung

17. aprill 2018

Konverents SCIENCE MEETS PARLIAMENT

Riigikogu konverentsisaal

(koostöös Euroopa Teadusuuringute Ühiskeskusega ja Arenguseire Keskusega)

(+ akadeemia saal)

Idee: Riigikogu 2–3 komisjoni ühisistung koos huvitatud osapooltega riigile strateegiliselt olulistest energeetikaküsimustes. Käsitletavat teemat: tuuleenergia potentsiaal; LNG terminalide paigutus; gaasituru toimimine; elektrivõrkude sünkroniseerimine Euroopaga.

20. aprillil 2018

Üldkogu aastakoosolek

Konverents **EESTI MÖTTELOO**

Eesti Rahva Muuseumis

Kontseptsioon. Kui Jakob Hurt (1839-1906) sai kuulsaks eesti rahvaluule kogumise algatajana (alguseks loetakse 1860. a), siis akadeemik Hando Runnel (kes sündis umbes 100 aastat hiljem – 1938) on teinud alguse Eesti mõtteleo kogumisele. Esimene selle sarja raamat ilmus 1995. aastal ja tänaseni (*anno* 2018) on ilmunud kirjastuse Ilmamaa abil Eesti mõtteleo sarjas 138 köidet. See on tänase päeva vastus Jakob Hurdale ja kindlasti sama kaalukas. Iga tekst peegeldab oma aega ja ühisosaks on keel ning seotus Eesti kultuuriruumiga. Samas on kõiki Mõtteleo sarja autoreid mõjutanud laiem keskkond ehk seotus Euroopa (ja muu maailma) mõtteleoga või

mõttetraditsioonidega. Autorite nimekiri on esinduslik ja teemad haaravad paljusid valdkondi – rahvaluule ja teoloogia, kirjandusteadus ja filosoofia, poliitika ja ajalugu, täppisteadused ja kultuurilugu, esseistikast rääkimata. Ühelt poolt on tegemist intellektuaalse ajaloo, teiselt poolt on äärmiselt huvitav vaadelda sarja laiemas teaduslikus plaanis koos maailma mõtteloo arengusuundadega. Päril kindlasti on mõttelugudes kogutud ideed kujundanud Eestit - mõned rohkem, mõned vähem. Võib arvata, et riigitegelaste ideed on otseselt mõjutanud muutusi Eestis läbi aegade. Oma 80nda aastapäeva tähistamiseks korraldab Eesti Teaduste Akadeemia teaduskonverentsi “Eesti mõttelugu”, et arutleda tehtu üle ja mõelda tulevikule. On sümbolne, et toimubmiskoht on Eesti Rahva Muuseum, mis talletab Eesti väärtusi ja vaimusaavutusi. Konverentsil esinevad nii kogenud teadlased, nagu kirjandusteadlane Jaan Undusk ja filosoof Ülo Matjus kui ka nooremad, nagu ajaloolane Pärtel Piirimäe ja arheoloog Ester Oras. Ja loomulikult kõneleb ka Hando Runnel.

15. mai 2018

Juhatuses istung

Mai II või III nädal

Akadeemia teaduspäev Ida-Virumaal

12. juuni 2018

Juhatuses istung

Raamatu “Eesti Vabariigi preemiad” esitlus

Akadeemia saalis

27. juuni 2018

Riiklike teadusnõustajate Euroopa võrgustiku nõupidamine

Akadeemia saalis

25. september 2018

Juhatuses istung

22.–23. oktoobril 2018

Rahvusvaheline konverents ADVISORY ROLE OF ACADEMIES IN THE INFORMATION-RICH SOCIETY

Akadeemia saalis

Concept. The conference aims to highlight the vital relevance of independent and highly professional scientific expertise and policy advice that science academies strive to provide in Europe and worldwide. The significance of the topic is on the rise, due to the global trend of rapidly expanding masses of information in the background of increasingly uneven distribution of wealth and education. In this context, the responsibility of scientists – to inform society about the challenges related to high technology, global economy, natural environment and security issues, to give a warning about possible threats and offer the best solutions – is growing. The conference will discuss the ways how such an advice can be better produced, offered and used in society and consequently it will be structured in three main blocks:

- * production of high-level science;
- * how to convert high-level science to advice;
- * how to use high-level science advice.

Kolme minuti loengute galaõhtu – lükkub edasi 2019. a varakevadesse
(aeg täpsustub)

30. oktoober (või 6. november) 2018

Juhatuses istung

5. detsembril 2018

Üldkogu istung (akadeemikute valimine)

18. detsember 2018

Juhatuses laiendatud istung

AKADEEMIA VÄLJAANDED:

Juunioraastaraamat

Aastaraamat 2017

Year Book 2017

“Eesti Vabariigi preemiad”

Sarjast TEADUSMÕTE EESTIS:

Kogumik TEADUS JA ÜHISKOND

Kogumik INSENERITEADUSTEST

12. juuni – 24. august 2018

Akadeemia JUUBELINÄITUS

TLÜ Akadeemilises
Raamatukogus

AKADEEMIKUTE JUUBELID

KRONOLOOGILISELT:

Mihhail BRONŠTEIN	95	23.01.1923
Valter LANG	60	26.01.1958
Arved-Ervin SAPAR	85	7.02.1933
Tšeslav LUŠTŠIK	90	15.02.1928
Martti RAIDAL	50	26.02.1968
Agu LAISK	80	3.05.1938
Anu RAUD	75	10.05.1943
Vladimir HIŽNJAKOV	80	25.05.1938
Gennadi VAINIKKO	80	31.05.1938
Karl PAJUSALU	55	20.06.1963
Arvi FREIBERG	70	28.06.1948
Helmut SCHWARZ	75	6.08.1943
Richard R. ERNST	85	14.08.1933
Valdur SAKS	75	3.09.1943
Eve OJA	70	10.10.1948
Dimitri KALJO	90	12.10.1928
Jaak JÄRV	70	5.11.1948
Jaan UNDUSK	60	14.11.1958
Hando RUNNEL	80	24.11.1938
Jānis STRADINŠ	85	10.12.1933
Gábor STÉPÁN	65	13.12.1953
Raivo UIBO	70	21.12.1948
Mati KARELSON	70	27.12.1948

JUUBELI JÄRGI:

Martti RAIDAL	50	26.02.1968
Karl PAJUSALU	55	20.06.1963
	60	
Valter LANG		26.01.1958
Jaan UNDUSK		14.11.1958
	65	
Gábor STÉPÁN		13.12.1953
	70	
Arvi FREIBERG		28.06.1948
Eve OJA		10.10.1948
Jaak JÄRV		5.11.1948
Raivo UIBO		21.12.1948
Mati KARELSON		27.12.1948
	75	
Anu RAUD		10.05.1943
Helmut SCHWARZ		6.08.1943
Valdur SAKS		3.09.1943
	80	
Agu LAISK		3.05.1938
Vladimir HIŽNJAKOV		25.05.1938
Gennadi VAINIKKO		31.05.1938
Hando RUNNEL		24.11.1938
	85	
Arved-Ervin SAPAR		7.02.1933
Richard R. ERNST		14.08.1933
Jānis STRADINŠ		10.12.1933
	90	
Tšeslav LUŠTŠIK		15.02.1928
Dimitri KALJO		12.10.1928
	95	
Mihhail BRONŠTEIN		23.01.1923

SÜNNIAASTAPÄEVAD

Vello TARMISTO	100	07.01.1918
Johan EICHFELD	125	26.01.1893
Ilo SIBUL	110	10.02.1908
Nikolai TOMSON	120	14.02.1898
Arnold HUMAL	110	10.03.1908
August VAGA	125	15.03.1893
Hendrik SEPP	130	23.03.1888
Feodor KLEMENT	115	30.05.1903
Arnold VEIMER	115	20.06.1903
Johannes Voldemar VESKI	145	27.06.1873
Karl ORVIKU	115	17.07.1903
Richard MAHL	120	28.08.1898
Julius AAMISEPP	135	01.09.1883
Eduard PÄLL	115	15.09.1903
Aleksander KIUR-MURATOV	120	20.09.1898
Ernst ÖPIK	125	22.10.1893
Gunnar KANGRO	105	21.11.1913
Hilda MOOSBERG	115	23.11.1903
Gustav SUITS	135	30.11.1883